

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА філософії
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р.Б. Чапірник

« 25 » _____ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етика і естетика

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	263 «Цивільна безпека» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Охорона праці» (назва освітньої програми)
освітній ступінь	бакалавр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробник	Савош Галина Петрівна (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Етика та естетика» вивчає сукупність практичних форм взаємовідносин людей, їх ціннісний зміст і значимість, процеси чуттєвого пізнання дійсності, закономірності розвитку мистецтва, а також залучення до фундаментальних моральних та естетичних цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, пробудження відчуття відповідальності за самовдосконалення, формування уміння орієнтуватися у світі людських відносин і художнього життя з позицій гуманізму.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			III	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1	30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	-		-	
Самостійна робота, у т.ч:	60	2	60	
підготовка до аудиторних занять	16		16	
підготовка до контрольних заходів	14		14	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	12		12	
написання і захист рефератів	18		18	
підготовка до екзамену	-		-	
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Етика і естетика» є формування комплексу знань щодо нормативних засад та регулятивних принципів мислення, що визначають моральні та естетичні настанови у житті людини та суспільства, шляхи вирішування наукових, технічних, соціальних завдань, які будуються на підґрунті відповідної нормативної раціональності. Завдяки оволодінню основами знань з етики та естетики сформувати здатність до самостійного аналізу проблем та способів прийняття рішень, знайти орієнтири в вирішенні професійних та світоглядних питань, необхідні концептуальні та теоретичні засади осмислення базових цінностей сучасної культури.

Завдання дисципліни «Етика і естетика»:

- сформувати уявлення про етику та естетику як науку, історичний розвиток та сучасний стан;
- сформувати категоріальну систему етичних та естетичних знань, вмючи застосовувати цю категоріальну систему при аналізі моральних ситуацій, людських стосунків, художніх творів та естетичних якостей позахудожньої дійсності;
- сформувати розуміння сутності моралі, структури моральної свідомості, системи моральних норм та закономірностей функціонування моралі в суспільстві;
- сформувати розуміння сутності мистецтва, його структури, суспільних функцій, закономірностей художнього процесу;
- сформувати раціональне осмислення явищ власної моральної та естетичної свідомості, здатність до теоретичної рефлексії над сприйняттям явищ моралі та естетичних предметів, творів мистецтва.

Пререквізити дисципліни: «Історія і культура України»

Постреквізити дисципліни: «Філософія», «Соціологія», «Психологія», «Політологія».

Компетентності :

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 08. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК 01. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК17. Здатність організовувати та проводити навчання працівників підприємств, установ та організацій і населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

ФК20. Здатність до розуміння: правових засад функціонування

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

РН03. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

вміти:

РН02. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

PH08. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

PH25. Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Етика і естетика					
1. Предмет і метод науки етики та естетики.	4	2			2
2.-3 Моральна свідомість.	8	4			4
4. Найважливіші моральні і етичні учення.	6	2			4
5-6. Загальні моральні поняття.	8	4			4
7. Етичний досвід.	6	2			4
8. Проблеми прикладної етики.	6	2			4
9-10. Естетична свідомість.	10	4			6
11. Духовно-практичне освоєння світу; категорії.	6	2			4
12. Система естетичних категорій.	6	2			4
13. Особистість художника.	2	2			
14-15. Художні епохи та напрями в мистецтві.	10	4			6
Написання та захист реферату	18				18
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<u>Предмет та метод науки етики.</u> Основні значення терміну «етика». Об'єкт та предмет науки етика. Методи науки етика - методи пізнання та метод формалізації	2
2-3	<u>Моральна свідомість.</u> Специфіка відображення дійсності в моралі. Типологія структур етичної свідомості. Проблема істини в моралі	4
4	<u>Найважливіші моральні та етичні учення.</u> Вчителі людства (Конфуцій, Будда, Мойсей, Ісус Христос, Мухаммед)	2
5-6	<u>Загальні моральні поняття.</u> Цінності. Ієрархія цінностей. Етичний ідеалізм. Добро та зло. Обов'язок та совість. Свобода. Чеснота. Щастя. Любов	4
7	<u>Етичний досвід.</u> Задоволення. Користь. Справедливість. Милосердя. Вдосконалення. Етичний аспект людської поведінки	2
8	<u>Проблеми прикладної етики.</u> Раціональність та егоїзм. Добродійність. Евтаназія. Страта. Екологічна етика. Біоетика	2

9-10	<u>Естетична свідомість.</u> Предмет естетики. Функції мистецтва. Особливість відображення в мистецтві. Краса та духовність	4
11	<u>Категорії, що відображають духовно-практичне освоєння світу.</u> Естетичний ідеал. Естетичний смак. Естетичне відчуття	2
12	<u>Художні епохи та напрями в мистецтві.</u> Напрямки в мистецтві минулого. Напрямки в мистецтві ХХ ст.	2
13	<u>Естетичні категорії, що відображають світ суб'єкта соціально-духовного життя.</u> Мистецтво. Художній образ. Творчість	2
14	<u>Естетичні категорії, що відображають об'єктивні стани.</u> Естетичне. Прекрасне. Піднесене. Трагічне. Комічне	2
15	<u>Система естетичних категорій.</u> Принципи систематизації естетичних категорій	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом практичні заняття не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	16
2	Підготовка до контрольних заходів	14
3	Виконання та захист реферату	18
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях:		
4	4. <u>Найважливіші моральні та етичні учення.</u> Розвиток етичних проблем в філософії Сократа, Епікура, Канта.	2
	5-6. <u>Загальні моральні поняття.</u> Імперативність моралі.	2
	7. <u>Етичний досвід.</u> Етичний аспект людської поведінки. Міра цінностей в житті.	2
	8. <u>Проблеми прикладної етики. Етика і культура</u>	2
	9-10. <u>Естетична свідомість.</u> Структура естетичної свідомості: естетичне відчуття, естетичний смак, естетичний ідеал.	2
	14-15. <u>Художні епохи та напрями в мистецтві.</u> Категорії нон класики. Постмодернізм і нонкласика в ХХ-XXI ст.	2

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: письмовий, тестовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Етика та естетика

1	Систематичне відвідування лекцій (1 бал за заняття)	15
2	Конспект лекцій та самостійної роботи (конспект першоджерел)	15
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26
4	Підготовка, виконання та захист реферату	24
5	Виконання поточної контрольної роботи	20
		100

Бали за конспект:

15-13 – конспект з «Етики і естетики» охайний та містить весь лекційний матеріал та самостійно виконану роботу;

12-10- конспект з «Етики і естетики» охайний та містить весь лекційний матеріал, але відсутні деякі питання з самостійної роботи;

9-6- конспект не повний, в ньому відсутні декілька лекцій, або питань для самостійної роботи

4-1- конспект не охайний, не повний, відсутня більша кількість лекцій та питань з самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентами в усній формі. Відповіді оцінюються у 26 балів:

26-24 - глибоке розуміння предмету і структури етики та естетики, можливості застосування в майбутній професійній діяльності; вільне володіння категоріальним апаратом;

23-21 - вільна орієнтація як в окремих питаннях, так і в темі в цілому;

20-16 - вільна орієнтація в окремих питаннях з етики та естетики та поверхнєве володіння категоріальним апаратом;

15-11 - неповне розкриття питання; поверхнєві знання, суттєві помилки;

10-6 - низький рівень розуміння основних питань; нездатність розкрити всі питання;

5-1 - часткове володіння категоріальним апаратом; грубі помилки у відповідях.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у 24 балів:

24-20 - чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Студент показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел.

19-10 - реферат містить помилки у оформленні; студент орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки;

9-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє темою.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюється в 20 балів. Бали, отримані студентом за контрольну роботу, складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із питань. Робота містить два питання, кожне з яких оцінюється від 10 до 1 балів:

10-8 - студент дав повну вичерпну відповідь на запропоновані питання, аргументував і розкрив теоретичні положення дисципліни, виявив логічне мислення і знання програмного матеріалу, посилається на приклади сучасних наук, соціальних подій та процесів;

7-5 - студент в основному правильно відповідає на запропоновані питання, орієнтується в програмному матеріалі, але допускає дрібні неточності в окремих питаннях, обізнаний в курсі «Етика та естетика»;

4-3 - студент дає правильні відповіді на деякі запитання, але має значні прогалини в знаннях, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують;

2-1 - студент не зміг дати правильні відповіді на питання, не цікавиться сучасним науковим та суспільним життям.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Етика і естетика» визначається як сума показників змістового модуля 1.

Порядок зарахування пропущених занять : усне відпрацювання пропущеної теми на консультації з наданням конспекту лекції.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антофійчук В.І. Естетика: Корот. Термін. Словник/ Чернівець. Нац. університет ім. Ю.Федьковича.- Чернівці:Рута,2002.-151с.
2. Борзова Е.П. История мировой культуры = The history of world culture: Учебн.пособ. для студ. Вузов искусств и культуры / Е.П. Борзова; Санкт-Петербургский университет культуры и искусств. – СПб.: Лань, 2001.-672с.
3. Герчанівська П.Е. Естетика: Навчальний посібник для дистанційного навчання. – К.: ун-т «Україна»,2005.- 260 с.
4. Гуревич П.С. Естетика: Учебник. – 3-е изд. Перераб. И доп. – М.: Гардарики, 2002. - 280с.
5. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика. - М., 1998.

6. Дитяча енциклопедія Архітектура/ Н.Ю.Безпалова. – Харків: Фоліо, 2002. – 317с.
7. Зеленкова И. Л. Основы этики. - Минск, 1998.
8. Історія світової культури: Навч. Пос. Для студ. Гуманіст. Спецвузів/Л.Т.Левчук, В.С. Грищенко, В.В. Єфименко. – К.: Либідь, 2000. – 368 с.
9. Історія світової культури: Навч. Пос. Для студ. Гуманіст. Спец. Вищ. Навч. Закладів. – Вид четверте, стереотипне/ Л.Т. Левчук, В.І. Панченко, О.В. Шинкаренко. – К.: Либідь, 2003. - 366 с.
10. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. – К.: ЦУЛ, 2003. – 508 с.
11. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін.. Культурологія: Навч. Пос. Для студ. Вищ. Навч. Закладів I-IV рівнів акредитації / За заг. Ред. В.М. Пічі. – Львів: «Магнолія плюс», 2003. – 235 с.
12. Левчук Л. Естетика. - К., 1997.
13. Левчук Л., Оніщенко О. Основи естетики. - К., 2000.
14. Людина і культура в умовах глобалізації: Зб. Наук. Ст. / В.С. Лук'янець та ін. – К.: Парапан, 2003. – 397 с.
15. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Пос. для вчителів / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко. – Харків: Веста : Видавництво «Ранок», 2006. – 256 с.
16. Малахов В. Етика. - К., 2000.
17. Мишаткина Т. В. Этика. - Минск, 2003.

Допоміжна

1. Античные мыслители об искусстве. – М., 1938.
2. Аристотель. Поэтика. – М., 1957.
3. Бахтин М.М. Проблемы творчества Достоевского. – К., 1994.
4. Бехер И.Р. О литературе и искусстве. – М., 1981.
5. Выготский Л.С. Психология искусства. – М., 1968.
6. Гегель, Эстетика. - Т.1. – М., 1968.
7. Гегель. Эстетика. – Т.2. – М., 1969.
8. Гегель. Эстетика. – Т.3. – М., 1971.
9. Гете Измоек жизни. Правда и поэзия. – Собр. Соч. – Т.3. – М., 1970.
10. Каган М.С. Эстетика как философская наука. – СПб, 1997.
11. Сморгж Л.О. Світ десяти муз. – К., 1973.
12. Шиллер Ф. Естетика. – К., 1974.
13. Юнг. К. Феномен духа в искусстве и науке. – М., 1992.
14. Франко І. Краса і секрети творчості.- К., 1980.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/ - бібліотека українських підручників.
2. <http://sbiblio.com/biblio/> - бібліотека Російського гуманітарного Інтернет-університету.
3. <http://www.gumer.info/> - бібліотека Гумер – гуманітарні науки.
4. <http://lib.rus.ec/> - електронна бібліотека «Либрусек».
5. <http://iph.ras.ru/page49831142.htm#> - ежегодник АН РАН «Этическая мысль».
6. <http://www.philosophy.ru/lib/ethics/?sr=1> – етика і естетика.

Розробник _____ (Г. П. Савош)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (А. С. Беліков)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри філософії
Протокол від «_24_»_вересня_2019_ року № 3